

(MAATREGELENVERORDENING WET INVESTEREN IN JONGEREN)

ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 1 Begripsomschrijving

De begrippen die in de verordening worden gebruikt hebben dezelfde betekenis als in de WIJ.

Sub b

De term ‘WIJ-norm’ wordt in deze verordening gebruikt. Daarmee wordt bedoeld de van toepassing zijnde inkomensvoorziening, inclusief toeslag/verlaging.

Sub d

In de verordening wordt het begrip ‘benadelingsbedrag’ gedefinieerd als het nettobedrag dat ten onrechte of tot een te hoog bedrag is verleend. Deze definitie wijkt af van de begripsbepaling zoals bedoeld in artikel 54, vierde lid WIJ, dat uitgaat van het brutobedrag. Aangezien in de vroegere uitvoeringspraktijk is gebleken dat het gebruik van een brutobedrag veelvuldig tot verwarring kan leiden, is voor een nettobedrag gekozen.

Onder benadelingsbedrag verstaan we niet alleen de ten onrechte verstrekte uitkering (inkomensvoorziening) maar ook de kosten van het werkleeraanbod. Dit is naar analogie van het Boetebesluit socialezekerheidswetten.

Sub f

In deze verordening wordt de definitie van ‘jongere’ gebruikt zoals die in artikel 2 WIJ is beschreven. Een jongere is een hier te lande woonachtige Nederlander van 16 jaar of ouder maar jonger dan 27 jaar. Voor de gelijkstelling met een Nederlander wordt naar de tekst van artikel 2 WIJ verwezen.

Artikel 2 Afstemming

Eerste lid

Hier is de wettelijke grondslag voor het opleggen van een maatregel (artikel 41, eerste lid, WIJ) vastgelegd. Daarnaast blijft artikel 42 WIJ onverminderd van kracht. Dit artikel omschrijft een aantal bijzondere waarin geen recht (meer) bestaat op een inkomensvoorziening.

Tweede lid

Het college moet een op te leggen maatregel afstemmen op de individuele omstandigheden van de jongere en de mate van verwijtbaarheid. Bij elke op te leggen maatregel moet dus worden nagegaan of de individuele omstandigheden van de betrokken jongere het nodig maken om af te wijken van standaardmaatregelen zoals die in hoofdstukken 2, 3 en 4 van deze verordening worden gegeven. Afwijking van de standaardmaatregel kan zowel een verzwaring als een matiging betekenen.

Artikel 3 De berekeningsgrondslag

In dit lid is het uitgangspunt vastgelegd dat een maatregel wordt opgelegd over de toepasselijke WIJ-norm. Zie artikel 1 voor een begripsomschrijving.

Artikel 4 Het besluit tot opleggen van een maatregel

Het verlagen van de inkomensvoorziening vindt plaats door middel van een besluit. In dit artikel wordt aangegeven wat in het besluit in ieder geval moet worden vermeld. Deze eisen vloeien rechtstreeks voort uit de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en dan met name het motiveringsbeginsel. Het motiveringsbeginsel houdt onder andere in dat een besluit aan betrokkene kenbaar is gemaakt en deugdelijk is gemotiveerd (afdeling 3.7 Awb).

Onderdeel van de voorbereiding van het besluit kan zijn het horen van de jongere. Het is niet verplicht om de jongere te horen. Als op grond van de aanwezige gegevens geen goed gemotiveerd besluit kan worden genomen, moet de jongere in de gelegenheid worden gesteld om mondeling of telefonisch zijn visie kenbaar te maken. Als de jongere heeft verzuimd tijdig een formulier opgave inkomsten in te leveren, dan wordt om praktische redenen afgezien van het horen.

Artikel 5 Afzien van het opleggen van een maatregel

Eerste lid

Sub a

Er wordt afgezien van een maatregel als iedere vorm van verwijtbaarheid ontbreekt (artikel 41, tweede lid, WIJ).

Sub b

Een reden om af te zien van het opleggen van een maatregel is dat de gedraging te lang geleden heeft plaatsgevonden (verjaring). Omwille van de effectiviteit ('lik op stuk') is het nodig dat een maatregel spoedig nadat de gedraging heeft plaatsgehad, wordt opgelegd. Om deze reden wordt onder a. geregeld dat het college geen maatregelen oplegt voor gedragingen die langer dan één jaar geleden hebben plaatsgevonden.

Voor gedragingen die een schending van de informatieplicht inhouden en als gevolg waarvan ten onrechte inkomensvoorziening is verleend of een te hoog bedrag aan inkomensvoorziening is verleend, geldt een verjaringstermijn van vijf jaar. Met deze termijn wordt aangesloten bij artikel 5, eerste lid van de Maatregelenverordening WWB.

Sub c

Ten slotte kan in individuele omstandigheden wegens dringende redenen worden afgezien van het opleggen van een maatregel. Van dringende redenen is sprake als de gevolgen van het opleggen van een maatregel onaanvaardbaar zijn.

Tweede lid

Het doen van een schriftelijke mededeling dat het college afziet van het opleggen van een maatregel wegens dringende redenen is van belang in verband met eventuele recidive.

Artikel 6 Ingangsdatum

Eerste lid

Het opleggen van een maatregel vindt plaats door het verlagen van de WIJ-norm. Verlaging van de WIJ-norm kan in beginsel op twee manieren:

1. door middel van verlaging van de WIJ-norm in de eerstvolgende maand(en);
of
2. met terugwerkende kracht, door middel van een herziening van de inkomensvoorziening.

Het verlagen van de WIJ-norm die in de nabije toekomst wordt verstrekt, is de gemakkelijkste methode. Om die reden is in dit lid vastgelegd dat een maatregel wordt opgelegd met ingang van de eerstvolgende kalendermaand, waarbij wordt uitgegaan van de voor die maand geldende WIJ-norm.

Tweede lid

De maatregel mag niet eerder ingaan dan op de datum waarop de gedraging heeft plaatsgevonden. Is toepassing van lid 1 niet aan de orde, omdat (bijvoorbeeld) het recht op de inkomensvoorziening reeds beëindigd is, dan biedt het tweede lid de mogelijkheid dat met terugwerkende kracht een maatregel wordt opgelegd. Wanneer een uitkeringsbedrag over de lopende maand nog niet (volledig) aan de jongere is uitbetaald, is het praktisch om de verlaging

van de uitkering zoveel mogelijk te verrekenen met het bedrag dat nog moet worden uitbetaald. In dat geval moet het besluit tot het opleggen van een maatregel bekend zijn gemaakt voordat de verrekening plaatsvindt. Als de inkomensvoorziening al is uitbetaald voordat het maatregelbesluit is bekendgemaakt, dan moet in verband met het – met terugwerkende kracht – ten uitvoer leggen van de maatregel het recht op een inkomensvoorziening bij beschikking worden herzien en teruggevorderd.

Artikel 7 Samenloop

De regeling voor de samenloop heeft betrekking op de schending van de verplichtingen genoemd in de wet (artikelen 44 en 45 WIJ). Als sprake is van één of meerdere gedragingen tegelijkertijd die als een schending van meerdere verplichtingen kan/kunnen worden aangemerkt, dan moet voor het toepassen van de maatregel worden uitgegaan van de verplichting waarop de zwaarste maatregel van toepassing is. Daarnaast moet altijd de individuele toets aan artikel 2, tweede lid te worden toegepast.

Artikel 8 Recidive

Als binnen één jaar na een eerste verwijtbare gedraging sprake is van een herhaling van een verwijtbare gedraging van dezelfde categorie, wordt de ernst van de gedraging tot uitdrukking gebracht in een verdubbeling van de duur of de hoogte van de maatregel. Met ‘eerste verwijtbare gedraging’ wordt de eerste gedraging verstaan die aanleiding is geweest tot een maatregel, ook als de maatregel wegens dringende redenen niet is geëffectueerd. De termijn van twaalf maanden begint te lopen met ingang van het tijdstip waarop het besluit over de maatregel bekend is gemaakt.

Afhankelijk van het individuele geval wordt gekozen voor verdubbeling van de hoogte of van de duur. Daarbij is het uitgangspunt dat de maatregel tot een zo spoedig mogelijke gedragsverandering moet leiden. Wanneer bijvoorbeeld een jongere niet blijft meewerken aan activiteiten die gericht zijn op zijn arbeidsinschakeling, en van een uitkering met een standaardmaatregel nog wel kan rondkomen, zal een verdubbeling van het percentage eerder tot gedragsverandering leiden dan het verdubbelen van de duur van de maatregel.

HOOFDSTUK 2 HET NIET NAKOMEN VAN DE VERPLICHTINGEN OVER DE ARBEIDSINSCHAKELING EN HET WERKLEERAANBOD

Artikel 9 Indeling in categorieën

In artikel 45 WIJ zijn tamelijk gedetailleerd de verplichtingen omschreven die betrekking hebben op de arbeidsinschakeling en de totstandkoming en de tenuitvoerlegging van het werkleeraanbod. Deze verplichtingen gelden van rechtswege vanaf het moment dat de aanvraag voor een werkleeraanbod wordt ingediend. Schending van één van deze verplichtingen dient in beginsel te leiden tot verlaging van de eventuele inkomensvoorziening.

De verplichtingen in de WIJ corresponderen met de verplichtingen in de WWB. In de onderstaande tabel wordt een vergelijking gegeven. De verplichtingen volgens de WWB zijn nader uitgewerkt in de Maatregelenverordening WWB.

Verplichtingen artikel 45 WIJ	Verplichtingen volgens de WWB	
a. Meewerken aan het opstellen van een plan met betrekking tot de arbeidsinschakeling, waaronder begrepen het meewerken aan een onderzoek naar de mogelijkheden tot arbeidsinschakeling	Meewerken aan een onderzoek naar de mogelijkheden tot arbeidsinschakeling	9 lid 1 sub b
b. Geen onredelijke eisen stellen in verband met de te verrichten algemeen geaccepteerde arbeid, die het aanvaarden of verkrijgen van	Naar vermogen algemeen geaccepteerde arbeid verkrijgen en aanvaarden	9 lid 1 sub a

	algemeen geaccepteerde arbeid belemmeren		
c.	Meewerken aan het behoud of bevorderen van de arbeidsbekwaamheid	Gebruikmaken van een door het college aangeboden voorziening gericht op arbeidsinschakeling, waaronder begrepen sociale activering	9 lid 1 sub b
d.	Meewerken aan activiteiten of werkzaamheden, gericht op arbeidsinschakeling	Idem	9 lid 1 sub b
e.	Opgedragen werkzaamheden of activiteiten naar beste vermogen verrichten	Idem	9 lid 1 sub b
f.	Op advies van een arts zich onderwerpen aan een noodzakelijke behandeling van medische aard	Idem	55

Net als bij de WWB is steeds het uitgangspunt dat schending van de verplichtingen die betrekking hebben op de laatste stap naar de arbeidsmarkt, als ernstiger worden aangemerkt.

Artikel 10 De hoogte en duur van de maatregel

Bij het vaststellen van de hoogte van de standaardmaatregelen is aangesloten bij de Maatregelenverordening WWB. De gedragingen corresponderen met gedragingen van de eerste en tweede categorie in de Maatregelenverordening WWB, evenals de hoogte van de bijbehorende maatregelen.

HOOFDSTUK 3 HET NIET NAKOMEN VAN DE INLICHTINGENPLICHT, MEDEWERKINGSPLICHT EN IDENTIFICATIEPLICHT

Artikel 11 Schending inlichtingenplicht zonder benadeling gemeente

Dit artikel regelt de hoogte van de maatregel als er geen sprake is van een benadelingsbedrag ('nulfraude'). Een voorbeeld van nulfraude is het niet melden van een niet-rechthebbende partner.

Het kan ook voorkomen dat bepaalde gevraagde gegevens bij een aanvraag niet aan de gemeente worden verstrekt. In dat geval kan het college de rechtmatigheid van het werkleeraanbod en de inkomensvoorziening niet vaststellen. De aanvraag moet dan worden afgewezen. Het opleggen van een maatregel is in dergelijke gevallen niet aan de orde.

Artikel 12 Schending inlichtingenplicht met benadeling gemeente

Tweede lid

De ernst van de gedraging komt tot uitdrukking in de hoogte van het benadelingsbedrag. Dat is het door de gemeente te veel betaalde bedrag aan inkomensvoorziening alsmede de kosten van het werkleeraanbod.

Vierde lid

Met het Openbaar Ministerie in Groningen is afgesproken dat bij 'witte' fraude boven de grens van € 10.000 met het Openbaar Ministerie overleg plaatsvindt. De omstandigheden van het geval zijn niet minder belangrijk dan de hoogte van het fraudebedrag. Voor de WIJ wordt van een zelfde aanpak uitgegaan.

Als aangifte plaatsvindt, wordt eerst de uitkomst van het strafrechtelijk onderzoek afgewacht. Als duidelijk is dat er van strafvervolgning is afgezien, wordt alsnog een maatregel opgelegd.

Artikel 13 Niet verlenen van de gevraagde medewerking

De plicht van de jongere om desgevraagd aan het college medewerking te verlenen die redelijkerwijs nodig is voor de uitvoering van de wet is neergelegd in artikel 44, tweede lid van de wet. De medewerkingsplicht kan uit allerlei concrete verplichtingen bestaan, zoals het toestaan van huisbezoek of het voeren van een gesprek in de spreekkamer. Ook hier wordt primair gekozen voor het opleggen van een maatregel. Alleen als de jongere systematisch niet de gevraagde medewerking verleent, kan toepassing van artikel 21 van de wet aan de orde komen. Op grond van dit laatstgenoemde artikel kan het college bij verwijtbare schendingen van de wettelijke verplichtingen het werkleeraanbod intrekken.

Artikel 14 Niet tonen van een identificatiebewijs

De identificatieplicht is neergelegd in artikel 44, derde en vierde lid WIJ. De jongere is desgevraagd verplicht aan het college informatie te verstrekken over zijn identiteit, voor zover dit redelijkerwijs nodig is voor de uitvoering van deze wet. Dit betekent dat wanneer een medewerker van de uitvoerende dienst onderzoek doet op bijvoorbeeld een arbeidsplaats of bij een huisbezoek (of uiteraard in de spreekkamer), de jongere op verzoek een identificatiebewijs moet tonen. Indien de jongere weigert een identiteitsbewijs te tonen, biedt de wet ook de mogelijkheid om de uitkering te weigeren. Zoals in de algemene toelichting is aangegeven, wordt primair gekozen voor het opleggen van een maatregel in deze situatie. In zeer bijzondere situaties kan de uitkering op grond van de wet worden geweigerd.

HOOFDSTUK 4 ZEER ERNSTIGE MISDRAGINGEN

Artikel 15 Zeer ernstige misdragingen

Eerste lid

Onder de term 'zeer ernstige misdragingen' kunnen diverse vormen van agressie worden verstaan, zij het dat er sprake moet zijn van verwijtbaarheid en van gedrag dat in het normale menselijke verkeer doorgaans als onacceptabel wordt beschouwd.

Het college kan alleen een maatregel opleggen indien er een verband bestaat tussen de ernstige misdrijving en (mogelijke) belemmeringen voor de gemeente bij het vaststellen van het recht op een uitkering. Vandaar dat in dit artikel wordt bepaald dat de zeer ernstige misdragingen moeten hebben plaatsgevonden onder omstandigheden die rechtstreeks verband houden met de uitvoering van de WIJ. In artikel 41, eerste lid van de wet wordt gesproken over 'het zich jegens het college zeer ernstig misdragen'. Dit betekent dat alleen (zeer) agressief gedrag tegenover leden van het college en zijn ambtenaren bij het uitvoeren van de WIJ aanleiding is voor het opleggen van een maatregel.

Er kan dus geen maatregel worden opgelegd als een klant zich agressief heeft gedragen tegenover een medewerker van een andere organisatie die belast is met de uitvoering van de WIJ, bijvoorbeeld een re-integratiebedrijf. Het is in dat geval wellicht wel mogelijk om een maatregel op te leggen wegens het niet of onvoldoende meewerken aan activiteiten of werkzaamheden, gericht op de arbeidsinschakeling (artikel 9, tweede lid sub c van deze verordening).

Het opleggen van een maatregel staat geheel los van het doen van aangifte bij de politie. Het college legt een maatregel op, terwijl de functionaris tegen wie de agressie zich richtte aangifte kan doen bij de politie.

Tweede lid

In dit lid wordt een relatie gelegd tussen de ernst van de gedraging en de hoogte van de maatregel. Er is gekozen voor een oplopend percentage van 20 tot 100 procent van de WIJ-norm gedurende een maand. Er is hierbij aansluiting gezocht bij de percentages die worden gehanteerd in de Maatregelenverordening WWB.

Bij herhaald wangedrag kan de jongere worden uitgesloten van het recht op werkleeraanbod (artikel 22 van de wet). Wel geldt daarbij dat binnen een maand de uitsluiting van het werkleeraanbod heroverwogen moet worden, vanwege de grote consequenties en gelet op het belang van duurzame arbeidsparticipatie. Ook hier wordt primair gekozen voor het opleggen van een maatregel, zo mogelijk verhoogd op grond van de bepaling over recidive. De periode stemt in principe overeen met de periode waarin de jongere wordt uitgesloten van het recht op werkleeraanbod.

Artikel 16 Handhavingsbeleid

Op grond van artikel 12 eerste lid onder c WIJ stelt de raad bij verordening regels voor de bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik van de wet. Door het opnemen van dit artikel over handhavingsbeleid is hieraan voldaan.

Artikel 17 Citeertitel

Dit artikel spreekt voor zich.

Artikel 18 inwerkingtreding

De Maatregelenverordening Wet investeren in jongeren treedt in werking op 1 juli 2010. Op dat moment vervalt de Verordening tijdelijke regels Wet investeren in jongeren. Op grond van die verordening was het ook al mogelijk om een maatregel op te leggen. Daarbij werd aangesloten bij de Maatregelenverordening WWB voor zover de wet dit toestond.